Adrian Drăgan
Ochiul lui Dumnezeu

Ieri l-am vazut din nou, dupa multi, foarte multi ani. Era tot acolo, sus, chiar daca acum nu mai parea atat de sus ca odinioara, acum l-as fi putut atinge cu mana daca ma ridicam pe varfurile picioarelor. Ochiul lui Dumnezeu. Tavanul era coscovit, bucati de var si de tencuiala cazusera pe ici pe colo, pe covorul destramat si patat, probabil din cauza acoperisului spart si nereparat, prin care ploaia se scurgea in casa, igrasia inflorise pe la colturi si lampa cu doua brate nu mai mergea, dar era zi afara si l-am vazut, acolo unde il stiam, neschimbat, ochiul lui Dumnezeu.

In jur se schimbasera multe... Parchetul era acum umflat si chiar spart pe alocuri, ferestrele erau acoperite de panze de paianjen, frunze moarte in multe toamne si un strat de praf gros cat cativa ani buni. Sifonierul cu haine era deschis si pustiit, mama luase mai toate hainele la moartea bunicii si, probabil, le impartise saracilor. Poate pastrase si ea, din melancolie, ceva... Mai ramasese cate ceva, totusi, in sifonier, cateva haine, nu stiu de ce tocmai ele, un pardesiu negru, niste camasi de noapte si, jos, stinghere si absurde, niste discuri cu tangouri. Toate, pline de praf. Patul parea desfundat, iar cuvertura de pe el aproape ca putrezise. Doua fotolii erau incarcate de cutii vechi de bomboane pline cu fleacuri, nasturi, flacoane de parfum goale ale bunicii, cateva poze alb-negru, papiote de ate, ascutitori de lemn si tot asa, lucruri de demult, abandonate aici. In sticla vitrinei bufetului pe care zeita Atena isi tinea la fel de falnic scutul de bronz coclit, era o poza de bulletin cu bunica, parca pazea paharele, scrumierele si bibelourile prafuite din spate. Le revedeam si mi le reaminteam in perioada lor de glorie... ehehe... Intr-un sertar mai mare al bufetului, sertar numit “secretaire”, am gasit obiectele binecunoscute si uitate ale bunicului, inginer agronom si filatelist – lupa de filatelist, penseta pentru timbre, un clasor, cateva dosare cu acte lipsite acum de importanta, o rigla metalica, instrumental ciudat de topografie care nu am stiut niciodata cum se numeste (sau am uitat?), cutia cu diapozitive cu felurite masini agricole din anii ’40, creioanele colorate Stabylo (intr-un penar negru, invelit in piele, cu un logo frumos – o lebada subtire), tot de prin aceeasi ani, de fapt cioturile lor, calimara de cristal cu capac de alama, tamponul cu sugativa verde pentu cerneala, niste carioci unguresti uscate si intre toate astea, inexplicabil, capul despartit de trup al ursuletului de plus Tino. Mai erau prin camera, pe masa, pe sifonier, pe noptiera, tot felul de triste vechituri,

tablouri de familie date jos de pe pereti, abajururi de veioza, carti si asa mai departe...

O trista vechitura parea intreaga casa. Daca am fi vandut-o acum un an, un an si ceva, cand inca nu venise peste noi criza, am fi facut bani frumosi. Dar mama nu s-a indurat – desi nu era o casa prea grozava, nici ca suprafata, nici ca stil architectonic, nici ca teren, ea a pastrat-o, si nici macar din calcul imobiliar, ca, vezi Doamne, valoarea i-ar creste in cativa ani... A pastrat-o dintr-un sentimentalism pagubos, imi zic. Dar pe undeva e de inteles, ea crescuse acolo si parintii, amandoi, ii murisera in acea casa.

I-am cutreierat amarat cele trei camere in descompunere avansata – si gandul ca acum valoarea ii scazuse la jumatate ma irita tot mai mult.

La ce bun sa o pastrezi, imi spuneam – doar ca sa ii contempli inexorabila ruina? Doar ca sa ai o marturie pesimista a ceea ce a fost si nu mai e si nu va mai fi? Caci nimic nu mai era ca odinioara in casa bunicilor. Nimic, in afara de ochiul lui Dumnezeu, care era neschimbat, inexpresiv, caprui la locul lui de pe tavan.

Cum aparuse acolo acea pata neagra, pe varul alb al tavanului? Habar nu am. Dar cert e ca aparuse la un moment dat (igrasia e cea mai verosimila explicatie) si pata aceea a fost candva ochiul lui Dumnezeu. Intr-o seara de iarna, pe cand bunica ne povestea cum Tatal nostru cel din ceruri vegheaza necontenit asupra noastra, am intrebat-o (aveam cinci ani?) unde e, daca vegheaza – sa il vedem si noi... Iar ea ne-a aratat in tavan nu pe Dumnezeu ci ochiul sau... undeva spre soba, pe albul tavanului era un ochi caprui, ochiul lui Dumnezeu. L-am privit cu respect si putina teama si cativa ani de atunci el a vegheat asupra noastra: cand faceam vreo prostie lui ne rugam sa ne scape, cum s-a intamplat cand am spart un ghiveci mare de flori in toiul unui meci de fotbal disputat in camera, cand ne simteam vinovati (minteam ca am luat nota noua in loc de sase la scriere, de exemplu) ii ceream iertare ca sa nu se manie pe noi, cand eram bolnavi il rugam sa ne vindece... Cand i-am stricat stiloul chinezesc lui Razvan si bunica-sa a venit sa pretinda reparatia pagubei, ochiului lui Dumnezeu i-am cerut sa ma scape din incurcatura. Am scapat fara chelfaneala, dar si usurat de economiile mele, in valoare de doua sute de lei, ceea ce m-a pus in incurcatura, parca ar fi fost mai ieftin sa scap cu doua palme dar cu banii in buzunar. Cand aveam a doua zi meci de fotbal intre clase, lui ii ceream sa fiu selectionat si sa marchez macar un gol... Uneori ma asculta, si ii multumeam fierbinte, alteori nu, si ii reprosam cu lacrimi in ochi ca nu m-a ascultat... De ce? De ce, daca esti Dumnezeu si poti orice? Nu poti sa ma

ierti, daca am gresit? Tu stii... Dar ma intorceam mereu la el. M-am intors, astfel, spasit dupa o revolta nedreapta, atunci cand Zoro, boxerul nostru, era bolnav – l-am implorat sa il vindece si Zoro a mai trait cativa ani. Uneori pur si simplu il priveam cu mintea blocata si incercam sa il inteleg – esti aici, dar esti si la Bebe, vecinul, in camera, si la Sorin, si la Andrei? Cum vezi tu, de aici, si pe ei? Cati ani ai? Unde e raiul? Cum e acolo? Cat va fi scorul in meciul de maine? Chiar poti orice? Atunci ma ajuti sa ma fac cosmonaut? Atunci poti sa faci ca Mamuca sa nu moara? Sa bata Dinamo pe Liverpool?

Incercam sa inteleg, sa cunosc? Nu, nu cred – aveam certitudini, dar ealizam ca nu stiu tot – de exemplu, cum arata Dumnezeu, al carui ochi veghea din tavan? Nu imi amintesc – parca un vag amestec de ilustratie din Biblia pentru copii (Iisus vindecand pe olog), icoana cu Maica Domnului din coltul camerei (auriu, sclipiri rosietice de la candela, niste umre brune, ca de fum) si, nu stiu de ce ori de unde, ceva alb (sau stralucitor de luminos). O persoana? Da, parca... Nu chiar batranul cu barba alba, totusi... Dar sigur, o persoana – nu o energie, o forta, un principiu si nici atat o metafora. O persoana vie, care cumva inexplicabil dar evident statea in Cer si avea ochiul in tavanul camerei mele, cu care se putea vorbi, care te privea si de care, la nevoie dar trecator, puteai incerca sa te ascunzi (dupa soba, dupa pat). Cum se manifesta Dumnezeu, in afara de veghea neobosita a ochiului? Asculta... Si, uneori macar, dadea semn ca primise rugaciunea – prin indeplinirea ei. Sau printr-o interventie discreta, nevazuta, pentru ca era noapte. Caci noaptea, cand imi era frica de inchipuitele cotoroante care bantuie pe la fereastra sau stau sa iasa din soba, ma gandeam, cu disperare, la ochiul nevazut in intuneric de deasupra – cat e el acolo, nu se va intampla nimic, imi spuneam, ma va pazi, ma va pazi, ma va apara, nu ma lasa, te rog, si adormeam cu greu spre dimineata. Ii simteam, atunci, prezenta, o prezenta fizica? Nu stiu... dar parca era prin preajma, parca era acolo, parca il stiam la locul lui – pe Dumnezeu, dupa cum stiam ca oglinda rotunda e la locul ei pe perete, soba e la locul ei si acoperisul casei vecine, zarit pe geam, e la locul lui.

Nu tin minte cand a incetat sa mai fie ochiul lui Dumnezeu si a devenit ceea ce e acum, o simpla pata pe tavan. In clasa a treia? Mai tarziu... A patra? Nu mai tin minte (si imi pare rau), desi e cert ca s-a intamplat la un moment dat. De atunci nu i-am mai vorbit, nu m-am mai rugat de el, nu l-am mai invocat sa ma ocroteasca. Am invatat, cu vremea, ca Dumnezeu nu e pe aici si, in general, nu e clar deloc ce si cum si daca e. Oricum, nu are ochi! (“Daca vacile ar avea zei...”) In fine...

Imi amintesc o discutie avuta cu fratele meu, cand am trecut, studenti fiind deja, pe la bunica (inca mai traia si statea in vechea casa) – cautand niste carti sau mai stiu eu ce, o pompa de bicicleta, un binoclu din razboi de vandut la anticari, am intrat in fosta noastra camera – si vazand acolo pata din tavan, ne-am amintit: hehehe, mai stii, uite pata aia de care ziceam ca e ochiul lui Dumnezeu.

Era doar o pata, si asta e si acum. Dar atunci, candva, inainte de un moment uitat, era ochiul lui Dumnezeu. Si ma intreb, in dezolarea din jur, cine l-a facut sa devina o simpla pata capruie pe tavan?